560,3

Aloite raskaudenkeskeytysten yhdenvertaisista asiakasmaksuista

Orpon hallitus on ottamassa käyttöön uusia terveydenhuollon maksuja ja korottamassa asiakasmaksuja. Keskenmenon jälkeiset kirurgiset toimenpiteet ja terveydellisistä syistä tehtävät kirurgiset raskaudenkeskeytykset esitetään säädettäviksi maksuttomiksi. Maksuttomuuden laajentaminen on lähtökohtaisesti hyvä kehityssuunta. Lisäksi on perusteltua poistaa lisääntymisterveyteen liittyviä tarpeettomia asiakasmaksuja ja näin edistää yhdenvertaisuutta terveydenhuollossa.

On kuitenkin väärin, että kirurgisen raskaudenkeskeytyksen maksullisuus riippuisi siitä, millä perusteella raskaus keskeytetään. Hallituksen esityksen mukaan terveydellisestä syystä tehtävä kirurginen raskaudenkeskeytys olisi maksuton, mutta raskaana olevan omasta pyynnöstä tehtävästä kirurgisesta keskeytyksestä voitaisiin periä leikkaus- ja toimenpidemaksu. Vuonna 2023 voimaan tullut raskaudenkeskeytyksiä koskevan lainsäädännön uudistus vahvisti raskaana olevan itsemääräämisoikeutta. Uudistuksen myötä raskaus voidaan keskeyttää raskaana olevan pyynnöstä kahdennentoista raskausviikon loppuun saakka. Tämän lähtökohdan kanssa olisi ristiriitaista asettaa raskaudenkeskeytykset asiakasmaksujen osalta eri asemaan sen perusteella, millä perusteella raskaus keskeytetään. Oikeuden raskaudenkeskeytykseen tulee toteutua yhdenvertaisesti myös asiakasmaksujen näkökulmasta. Lisäksi on tärkeää huomata, että järjestökentällä mm. Väestöliitto, Suomen Kätilöliitto, Naisjärjestöjen Keskusliitto ja Naisasialiitto Unioni ovat vedonneet hyvinvointialueisiin kirurgisten raskaudenkeskeytysten asiakasmaksujen poistamiseksi.

Taloudelliset vaikutukset maksujen yhdenvertaisuudesta jäisivät erittäin vähäisiksi toimenpiteiden pienen määrän vuoksi. THL:n tilastoinnin mukaan 99 % kaikista raskaudenkeskeytyksistä tehdään lääkkeellisesti ja vain hyvin pieni osa vaatii erikoistutkimuksia tai kirurgisia toimenpiteitä. Maksujen poistaminen olisi kuitenkin merkittävä yhdenvertaisuutta ja raskaudenkeskeytyksen tosiasiallista saavutettavuutta edistävä toimenpide.

Näillä perusteilla me allekirjoittaneet esitämme, että Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue:

1. Ei peri asiakasmaksua kirurgisesta raskaudenkeskeytyksestä riippumatta siitä, millä lainmukaisella perusteella raskaus keskeytetään; ja

2. Huolehtii siitä, että raskaudenkeskeytysten asiakasmaksukäytännöt toteuttavat asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja tukevat lisääntymisterveyspalvelujen tosiasiallista saavutettavuutta.

Kokkolassa 5.10.2026

Soiten aluevaltuuston SDP ja Vasemmiston valtuustoryhmien puolesta